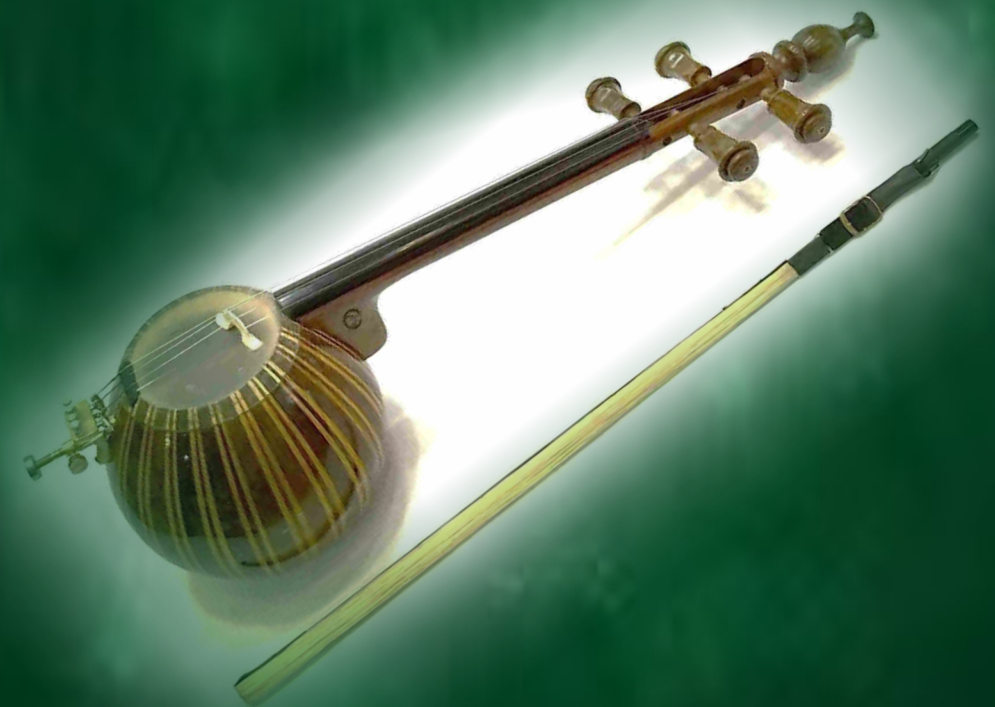

U.M. Mirshayev

XALQ CHOLG'ULARIDA IJROCHILIK

O'quv qo'llanma

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

U.M. Mirshayev

**XALQ CHOLG‘ULARIDA
IJROCHILIK**

*Respublika oliy o‘quv yurtlari bakalavriatining 60211500-Cholg‘u ijrochiligi (xalq
cholg‘ulari) yo‘nalishi talabalari uchun*

O‘quv qo‘llanma

**“Durdona” nashriyoti
Buxoro – 2024**

**UO‘K 780.61/.66(=512.133)+78.03(575.1)(075.8)
85.315.3(50’)ya73**

M 53

Mirshayev, U.M.

Xalq cholg‘ularida ijrochilik [Matn] : o‘quv qo‘llanma / U.M. Mirshayev; muharrir A.

Qalandarov; tuzuvchi U.M. Mirshayev; tarjimon U.M. Mirshayev. – Buxoro: Sadridin Salim Buxoriy, 2024. – 144 b.

KBK 85.315.3(50’)ya73

Ushbu o‘quv qo‘llanma 60211500-Cholg‘u ijrochiligi (xalq cholg‘ulari) yo‘nalishida ta‘lim olayotgan talabalar uchun mo‘ljallangan bo‘lib, g‘ijjak ijrochiligi xususidagi bilimlar o‘rganiladi hamda usuliy sharhlar asosida ijrochilik dasturini kengaytirish uchun bir qator yangi talqindagi musiqiy asarlar DTS ga asoslangan holda keltirilgan.

Shuningdek BMSM, ixtisoslashgan san‘at maktablari uchun mo‘ljallangan bo‘lib, undan bugungi kunda faoliyat ko‘rsatayotgan havaskorlik ansambllari ham foydalanishlari mumkin.

“Xalq cholg‘ularida ijrochilik” fani yakka ijrochi, cholg‘u o‘qituvchisi sifatidamustaqil kasbiy ish faoliyat ko‘rsatadigan, yuqori musiqa ijrochilik mahoratiga egakadrlarni tayyorlash uchun muhim o‘rin tutadi.

Mazkur fan yuzasidan qo‘yilgan asosiy maqsad - talaba cholg‘u ijrochiligi, yakkaxon ijrochilik, ansambl, orkestr cholg‘ulari, jahon va o‘zbek musiqa merosi haqida tasavvurga ega bo‘lishi lozim.

Mas‘ul muharrir:

O.I.Karimov, Buxoro davlat universiteti “Musiqqa ijrochiligi va madaniyat” kafedrasida dotsenti

Taqrizchilar:

B.M.Raximov, Urganch davlat universiteti “Musiqqa ta‘limi” kafedrasida dotsenti, s.f.f.d, (PhD)

T.I.Rajbov, Buxoro davlat universiteti “Musiqqa ijrochiligi va madaniyat” kafedrasida professori, p.f.d. (DSc)

O‘quv qo‘llanma O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Buxoro davlat universitetining 2024-yil 11-noyabr 711-U-sonli buyrug‘iga asosan nashr etishga ruxsat berilgan. Ro‘yxatga olish raqami 711-24.

ISBN 978-9910-705-10-6

Данное пособие предназначено для студентов по специальности 60211500-Инструментальное исполнение (народные инструменты), в нем изучаются знания исполнения гижак и предлагается ряд новых интерпретаций музыки, основанных на Государственных стандартах образования, для расширения программы исполнения.

Кроме того, он может быть использован в качестве учебного пособия в детских школах музыки и искусство, а также в специализированных школах искусство и любительских ансамблях.

Предмет “Исполнение на народных инструментах” играет важную роль в подготовке высококвалифицированных музыкантов, способных работать самостоятельно в качестве солистов и учителей инструментов.

Основная цель курса - дать студентам представление об инструментальном исполнении, сольном исполнении, ансамбле, оркестровых инструментах, мировом и узбекском музыкальном наследии.

Главный редактор:

О.И.Каримов, доцент кафедры “Музыкального исполнительство и культуры”
Бухарский государственный университет

Рецензенты:

Б.М.Рахимов, к.и.н., доцент кафедры “Музыкального образования” Ургенчский
государственный университет,

Т.И.Ражабов, д.п.н. профессор кафедры “Музыкального исполнительство и
культуры” Бухарский государственный университет.

This manual intended for the students in the specialty of 60211500-Instrumental Performance (folk instruments), it studies the knowledge gijjak performance and a number new interpretations of music based on State Standards of Education is provided to expand the program of performance.

Besides, it can be implemented as a textbook in the schools of art and music for children and specialized art schools and amateur ensembles can utilize it as well.

The Uzbek Department of folk instrument Performance plays an important role in the training of highly qualified musicians who are able to work independently as soloists and instrument teachers.

The main goal of the course is to give students an idea of instrumental performance, solo performance, ensembles, orchestral instruments, world and Uzbek musical heritage.

Chief Editor:

O.I.Karimov, Senior Lecturer, Department of Music Education, Bukhara State
University, Faculty of Art History. (PhD)

Reviewers:

B.M.Raximov, Associate Professor of the Department of Music Education, Urgench
State University,

T.I.Rajbov, Professor of the Department of Musical Performance and Culture,
Bukhara State University. (DSc)

MUNDARIJA

Kirish	4
Xalq cholg'ularida ijrochilik Cholg'u ijrochiligi nazariyasi va tarixi(G'ijjak cholg'usining tarixi)	6
Cholg'uda ijro mahoratini shakllantirish	7
Cholg'u sozlarini sozlash.....	7
Xalq cholg'ularida nota tizimi bo'yicha o'qitish.....	8
Sahnada ijro etish ko'nikmasi.....	8
O'quvchining mustaqil ishlashi	9
Ijrochilik texnikasi	9
An'anaviy ijrochilikka xos milliy bezaklar.....	10
Cholg'u ijrochiligining o'ziga xosliklari	12
G'ijjak cholg'usining tuzilishi	12
G'ijjak cholg'usida ijro etish holati.....	14
G'ijjak.....	14
G'ijjak alt.....	15
G'ijjak-qobuz bas.....	16
G'ijjak-qobuz kontrabas	17
Musiqqa savodi.....	18
Dinamik belgilar	20
Gammalar, mashqlar va etyudlar.....	22
Amaliy qism (laboratoriya mashg'uloti) yakka ijro etish uchun asarlar majmuasi	35
Qari navo (O'zbek xalq kuyi)	36
Dilxiroj (O'zbek xalq kuyi).....	37
Dugonalar (Tojik xalq kuyi).....	39
Ey gul (M.Mirzayev musiqasi).....	40
Muxammasi Nasrulloi (Buzruk maqomidan	41
Gardun (Segoh maqomidan)	43
Nasri segoh (O'zbek xalq kuyi)	44
Ufori Nasri segoh (O'zbek xalq kuyi).....	46
Munojot (O'zbek xalq kuyi)	47
Munojot mug'ulchasi (O'zbek xalq kuyi)	50
Munojot qashqarchasi (O'zbek xalq kuyi)	51
Munojot ufori (O'zbek xalq kuyi).....	51

Guluzorim (Hoji Abdulaziz Abdurasulov musiqasi)	53
Kompozitorlik ijodiyoti namunalari Fortepiano jo‘rligida ijro etiladigan asarlar	577
Yubiley marshi (G'.Qodirov).....	57
Pomir lirik qo‘shig‘i (Ya.Sabzanov)	611
Baxchakyurd (A.Geray).....	69
Kolibelnaya pesnya D.Shostakovich	73
Sonata (Sol minor) G.Cendel.....	75
Sonata (Sol major) A.Motsart.....	77
Martovskiy xorovod (G.Diniku).....	89
Polyot shmelya (Shoh Saltan ertagi operasidan) Rimskiy-Korsakov	93
Chardash V.Monti.....	99
Goblinlar raqsi A.Bazzini.....	104
Nazorat savollari	1211
Glossariy	1355
Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati	13838

U.M. Mirshayev

XALQ CHOLG'ULARIDA IJROCHILIK

O'quv qo'llanma

<i>Muharrir:</i>	<i>A. Qalandarov</i>
<i>Texnik muharrir:</i>	<i>G. Samiyeva</i>
<i>Musahhih:</i>	<i>Sh. Qahhorov</i>
<i>Sahifalovchi:</i>	<i>M. Bafoyeva</i>

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original-maketdan bosishga ruxsat etildi: 18.12.2024. Bichimi 60x84. Kegli 16 shponli. «Times New Roman» garn. Ofset bosma usulida bosildi. Ofset bosma qog'ozi. Bosma tobog'i 9,0. Adadi 100. Buyurtma №805.

“Sadridin Salim Buxoriy” MCHJ
“Durdona” nashriyoti: Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy.
Bahosi kelishilgan narxda.

“Sadridin Salim Buxoriy” MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy. Tel.: 0(365) 221-26-45